

Mézeskalács

• 68. évfolyam

• 2020. június

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

– Úgy örülök a nyárnak, hogy madarat lehetne fogatni velem! – ujjongva futottam Ödönhöz, a sünihez a reggeli napsütésben, hiszen végre lassan itt a nyár. Süni barátom azonban a fejét csóválta.

– Jobban tennéd, ha nem fognál semmiféle madarat, Mézes Marcipán! – mordult rám Ödön.

– Jaj, nem is szeretnék igazából madarat fogni, csak így mondjuk, ha örülünk valaminek – magyarázkodtam, de erre már Elemér, a hörcsög is közbeszölt.

– Az lenne a legjobb, ha madár helyett ceruzát ragadnál a kezedbe és

lerajzolnád, amit látsz – elmélkedett a hörcsög.

Erre támadt egy igazán jó ötletem! Mivel itt a nyár és a vakáció, ilyenkor több időnk van maszatolni, alkotni is. Nyaraláskor mindig jó, ha magunkkal viszünk egy vázlatfüzetet és lerajzoljuk az élményeinket. Halakat, tavakat, folyókat, nagy vizeket, kis fákat, vagy akár egy cápára hasonlító bárányfelhőt! Rajzoljatok ti is, fessetek kedvetekre!

Boldog nyarat kívánunk nektek. Ugráljatok, pancsoljatok sokat! Szeptemberben találkozunk.

Mézes Marcipán, a mókus

Szárnybontogató és rajzpályázat:

- Nyári élmény
- Kaland a felhőkben

Fedőlap: Kujundzity Leon (2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka) rajza

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

ISSN 0352–6070
COBISS.SR-ID 16291074

Nemzeti Kulturális
Alap

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs** ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasmam@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Tamkó Sirató Károly

Dal a tóról

Ez a tó, ha enyim lenne
minden nap fürödnék benne.
A forró nyár ünnepére
leúsznék a fenekére.
Cirógnám sok szép halát,
bíztatnám a békák karát.
Cimboráznék a csiborral
kínálgatnám mézzel, borral.
Fésülném a habok fodrát
ugratnám a vízibolhát.
Hínár-karosszékben ülven
rák ollóját köszörülném.
A sás között, ahogy lóg ott,
bámulnám a vízipókot.
Ha ez a tó enyim lenne
nap, hold szebben menne benne!
Kék hajnalon, opál estén
a titkait mind kilesném
Dédelgetném én naphosszat:
– boldog lenne minden moszat!

Találós kérdések a vízről

Fenn is van, lenn is van,
kinn is van, benn is van,
néma is, zenél is,
lágys és kemény is,
fehér is, szürke is,
lomha is, fürge is. Mi az?

(víz)

Felhóból jön, földre ér,
onnan hamar visszatér. Mi az?

(eső)

Hanyatt fekszik,
úgy szalad,
Erdőn, völgyön át halad. Mi az?

(patak)

Nemes Nagy Ágnes

Jeromos, a remeterák

Jeromos, a remeterák
szívén a vágy serege rág.
Sötét a víz feneké:
nem lesz többé remete.

Sírnak-rínak a kis halak:
Ki ad nekünk tanácsokat?
Fejünk ésszel már ki töltsé?
Ki lesz öblünk büszke bölcse?

De Jeromos hajthatatlan:
Unalmas e barna katlan!
Ne féljeteK, visszatérek,
s folytatom a bölcsességet.

Alig indul, gyorsan úszva,
szembe-perdül egy medúza.

Jaj nekem – szól – siralom!
Elveszett a kalapom.
Így a fejem alaktalan,
nem élhetek kalaptalan.

Szól Jeromos: Gyere most,
ismerd meg hát Jeromost,
vándorútra menjünk együtt,
kalapodat megkeressük.
Mennek is a partoldalón.
Jön a szivacs-lakodalom.
Az iszapban, mintha másznék,
araszol a büszke násznép.

Szól Jeromos: Hej, násznagyok,
egy kalapot nem láttatok?

Örömapa szól kevélyen:
ki beszél így ünnepevény?
Mit nekünk egy régi kalpag?
Ne zavarod a lakodalmat.

A két vándor elhúzódik,
eljutnak a vízipókig.
Gondolkodik vízipók:
Nem vállalok rizikót.
De ebédre hozatok,
ha akarod, moszatot.

Újra mennek, mendegélnek,
egy korálszigethez érnek.
Rájuk se néz kis koráll,
üldögél és sírdogál,
mert keresztülugorta
a tengeri ugorka.

Fáradtak a vándorok,
mind a kettő tántorog.
– Minket senki meg se hallgat?
Sose lesz meg az a kalpag?
Új kedvre ki hangolna?
Oszkár tán, az angolna?
Jön is Oszkár kanyarogva,

hóna alatt csomagocska,
föl-le táncol, locsog-fecseg:
– Elmondok egy történetet!
Nemrég történt, épp a minap,
Vörös-tenger színe alatt
Tamás, ez a kóbor alga,
uszonyt lopott, s eloldalga.
Talált egy szép kalapot,
gyorsan beletolatott,
s ráírva, hogy Tamás-lak,
berendezte lakásnak.

Szól Medúza: Drága Oszkár,
szörnyű izgalomba hoztál!
Oszkár mondja:
Csak nyugodtan!
Kalapodat visszaoptam!
Kibontom a csomagot:
benne van a kalapod.
Jutalmat nem koldulok,
Jeromoshoz fordulok,
tőle kérdem: lehet-e?
Rág a vágyak serege:
ön, a híres remete,
tanítványul vehet-e?

Jeromosunk eltűnődik,
lóg a feje, szinte földig.
– Jó, jó - mondja –,
még nem láttam
ily nagy elmét angolnában.
Legyen meg a jutalmad,
tanítvánnyá fogadlak!

Medúzától elbúcsúznak,
szépen, csendben hazaúsznak.
Hosszan hallják, messze még,
a Medúza énekét.

A Medúza éneke:

A kalapom, a kalapom
lekötözöm, bebogozom.
De jó, de szép, de nagyszerű,
már nem vagyok tojásfejű.

Orbán Ottó

A bálna

A bálna, a bálna
tenger tehene,
hasa csupasz,
feje kopasz,
a füle fekete.

A bálna, a bálna,
folyton zabálna
hallevest reggelizik
tengervizet iszik
a bálna, a bálna.

A bálna, a bálna,
hét tenger csodája!
Pléntébla a víz alatt,
az van rápingálva:
„Vigyázz, ha jön a bálna!”

Tóthárpád Ferenc

Apad a tó

Apad a tó,
izzik a nyár,
üzen a szél,
nád muzsikál.
Felhő szaporodik,
körbeölel,
villám magasodik,
hú, de közel!

Lakatos Zoltán
2. osztály,
Széchenyi István
iskola, Szabadka

K. László Szilvia

Nyárköszöntő

Szervusz, kedves Napsugár!
Örülünk, hogy itt a nyár.
Kérlek, süss jó melegen,
pihenhetsz a réteken.
Érleld meg a gabonát,
lombosítsd a sok szép fát,
langyosítsd a vizeket,
melegítsd a szíveket!

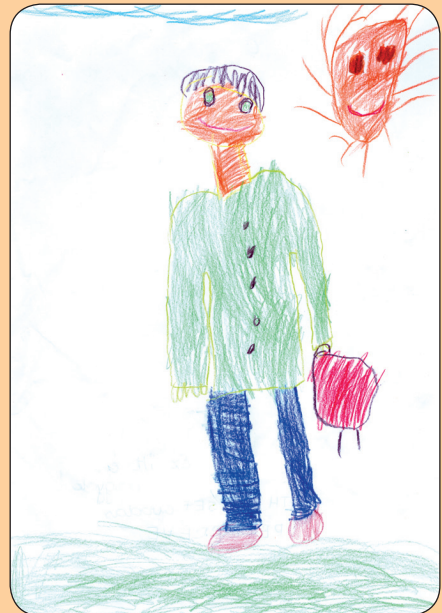
Királynő leszek
Kovács Nikoletta
péterrévei óvodás

Weöres Sándor

Barangolók

Gyöngy az idő, vándoroljunk,
Nincs szekerünk, bandukoljunk,
Lassu folyó ága mellett
Járjuk a halk fűzfa-berket.

Este a láb gyöngye, fáradt,
Lombok alatt nézünk ágyat.
Szöcske-bokán jó az álom,
Száll a világ lepke-szárnyon.

Ez itt én vagyok!
Tóth József
péterrévei óvodás

Kagylók

A kagylók a vizek aljzatán ülnek, és csak igen lassú mozgásra képesek. A vízben lebegő planktonnal és szerves törmelékekkel táplálkoznak, ezért a vizek fontos tisztántartói. A kékkagylók folyamatosan tisztítják a vizet. Fölveszik és testükben felhalmozzák a mérgező vegyületeket, valamint a káros baktériumokat. Más állatok, ha elfogyasztják őket, gyakran mérgezést szenvednek. A kékkagylók egy sziklához rögzülve élik le egész életüket. Apálykor héjaikat szorosan összezárják, így némi víz marad bennük, és nem száradnak ki.

A szívkaagylók az állandóan nedves homokban vagy iszapban élnek, ahova lábukkal ássák be magukat. Az óriáskaagyló akár egyméteresre is megnő, és félig a korallzátonyba temetkezve táplálkozik. A gyöngykaagylók köpenye – sok más kaagylóéhoz hasonlóan – gyöngyházréteget termel a héj belső felszínére. Ha azonban valamilyen idegen szemcse kerül a köpeny és a héj közé, akkor a gyöngyház erre kezd ráakódni egyre vastagodó rétegekben. Így keletkezik a természetes gyöngy.

Miért halljuk a kaagylókban a tenger hullámainat?

Amikor a fülünkhöz tartunk egy kaagylót olyan, mintha hallanánk benne a tenger zúgását. Azt hihetnénk, egy egész óceán hangjait képes valahogy a kaagyló háza magába zárni, pedig a valóság ennél jóval hétköznapibb. Amit a kaagylóban hallunk, az valójában nem a tenger hangja, hanem olyan környezeti zaj, amely körülvesz minket, de nem halljuk, mert túl halk. A kaagyló kemény anyaga és gömbölyded üregei kiválóan alkalmasak arra, hogy felerősítsék és visszaverjék a hangot. A környezeti zajok – ahogy a levegő átjárja a kaagylót, vagy akár a szomszéd szobában zajló beszélgetés – mind visszhangzik a kaagyló üregeiben, felerősödik általa, és tisztán hallhatóvá válik. Merő véletlen, hogy minden kaagyló hangja kicsit olyan, mint a tengeré. Próbáld ki: tarts egy üres poharat a füledhez, vagy formálg csészét a tenyeredből, és tedd a füledre! Majdnem ugyanolyan hangot fogsz hallani, mint ami a kaagylóból kiszűrődik.

Halacska papírból

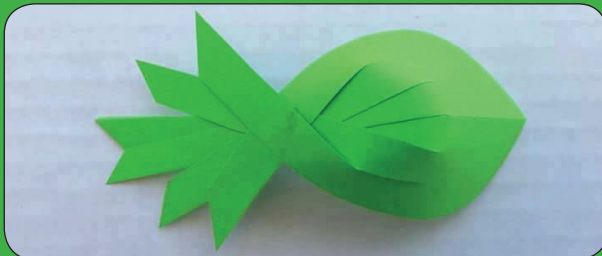
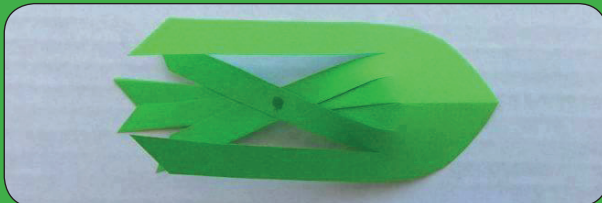
tott papírban, a halacska farkától indulva. Ezután nem kell mást tenned, mint széthajtani a színes papírt, és összefűzni a papírcsíkokat a képen látható módon. Papíragasztóval rögzítsd a részeket. A filctollal szemeket rajzolhatsz halacskádnak, de akár pikelyekkel is díszítheted a testét.

Van otthon színes papír? Csinálj halakat belőle, mindössze három lépésben.

Elkészítésükhöz a következő alapanyagokra lesz szükség:

- színes papír
- olló
- ragasztó
- filctoll

Hajts félbe egy téglalap alakú papírt, majd vágd ki kör alakúra a halacska fejét, a farkát pedig háromszög formájúra szabd ki. Vágj három csíkot a félbehaj-

Kisképtár

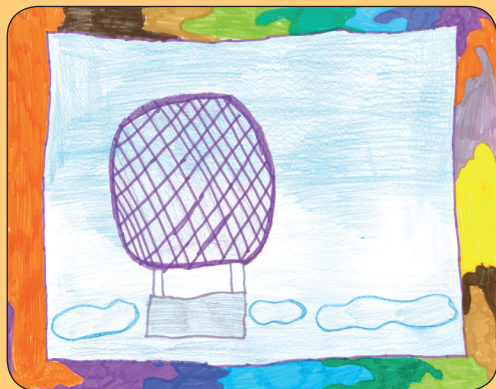
Tokodi Krisztina

1. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Nagy Boglárka

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Kalmár Korina

3. osztály, Csokonai Vitéz Mihály iskola, Felsőhegy

Pásztor Marcell

1. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

Balog Emília

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Dávid Vilmos

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

